

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директорка Державного науково-методичного центру змісту культурно-мистецької освіти

Марина БРИЛЬ

« 27 » _____ 2026 р.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

ДИВОВИЖНИЙ СВІТ **УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ ІНСТРУМЕНТІВ** **МОВОЮ ФОРТЕПІАНО**

Збірка фортепіанних творів
для елементарного підрівня початкової мистецької освіти

Укладачки:

З. М. Нечитайло викладачка, концертмейстерка Комунального закладу «Бершадська дитяча музична школа імені Р. А. Скалецького», спеціалістка вищої категорії, старша викладачка

Л. С. Майданюк викладачка, концертмейстерка Комунального закладу «Бершадська дитяча музична школа імені Р. А. Скалецького», спеціалістка вищої категорії, старша викладачка

Рецензентки:

С. М. Беляєва викладачка Комунального закладу «Луцька музична школа № 1 імені Фридерика Шопена», спеціалістка вищої категорії, старша викладачка

Н. М. Заболотня викладачка Початкового спеціалізованого мистецького навчального закладу «Київська дитяча школа мистецтв № 5 імені Л. Ревуцького», спеціалістка вищої категорії, викладачка-методистка, заслужена працівниця культури України

Відповідальна
за випуск:

А. Г. Полещук

Рекомендовано

на засіданні фортепіанно-теоретичного відділу
КЗ «Бершадська дитяча музична школа
імені Р. А. Скалецького»

(протокол № 03 від 06 січня 2026 р.)

на засіданні міжшкільного
методичного об'єднання м. Бершадь
(протокол № 02 від 08 січня 2026 р.)

© Нечитайло З. М., Майданюк Л. С., 2026 р.

© Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти, 2026 р.

 Дивовижний світ
українських
народних інструментів
— мовою фортепіано —

Дорогі юні музиканти!

Ми раді представити вам цю особливу збірку фортепіанних п'єс, яка відкриє для вас дивовижний світ українських народних музичних інструментів.

Наша збірка – це не просто ноти. Це запрошення у захопливу подорож багатою музичною скарбницею України. Кожна п'єса – це маленька розповідь, навіяна звучанням традиційних народних інструментів, що не лише допоможе вам опанувати нові навички гри, розвинути техніку та музичну уяву, але й познайомить з традиційними українськими мелодіями та образами.

Чи чули ви колись, як співає бандура? Цей інструмент вважається музичною візитівкою України. Або, можливо, ви знаєте про дзвінкі цимбали чи ніжну, співучу сопілку? В Україні багато чудових інструментів: кобза, трембіта, бубон та інші. Кожен із них має свій унікальний голос та історію, що сягає глибокої давнини.

Відомі українські композитори, твори яких ви знайдете у цій збірці, черпали натхнення саме в цих народних мелодіях та звучанні інструментів. Вони переклали цю красу мовою фортепіано, щоб і ми з вами могли її відчувати.

Дуже сподіваємося, що ці твори подарують вам багато радості, допоможуть розвинути талант та розкажуть більше про багату культуру нашої рідної України.

Бажаємо вам приємних музичних подорожей українською музичною спадщиною та задоволення від музикування!

Укладачі

НЕЧИТАЙЛО Зоя Михайлівна

Викладач навчальної дисципліни «фортепіано» та концертмейстер вищої категорії, старший викладач, завідувачка фортепіанно-теоретичним відділом Комунального закладу «Бершадська дитяча музична школа імені Р. А. Скалецького», учасниця міжнародних науково-практичних конференцій. Стаж педагогічної роботи – 29 років. За роки праці вихованці класу неодноразово брали участь та ставали дипломантами й лауреатами багатьох регіональних, обласних, всеукраїнських та міжнародних конкурсів.

МАЙДАНЮК Лілія Станіславівна

Викладач навчальної дисципліни «фортепіано» та концертмейстер вищої категорії, старший викладач Комунального закладу «Бершадська дитяча музична школа імені Р. А. Скалецького», голова міжшкільного методичного об'єднання, учасниця міжнародних науково-практичних конференцій. Стаж педагогічної роботи – 33 роки. З 2021-2025 роки займала посаду директора Бершадської музичної школи імені Р. А. Скалецького. За роки праці вихованці класу неодноразово брали участь та ставали дипломантами й лауреатами багатьох регіональних, обласних, всеукраїнських та міжнародних конкурсів.

Розділ I

Методичні вказівки до користування збіркою
Українські народні інструменти
— Короткий екскурс —

Ліра – «музична скринька з колесом» – це старовинний український народний інструмент. Вона виглядає як дерев'яна скринька з довгою ручкою збоку та клавішами. Усередині ліри є дерев'яне колесо! Воно замінює смичок, яким грають на скрипці. Коли музикант крутить ручку, колесо третється об струни і народжується музика. На лірі грали мандрівні музиканти, яких називали лірниками. Вони ходили від села до села, збираючи навколо себе слухачів. Їхні виступи були схожі на сучасні концерти або розповіді цікавих казок. Ліра символізує гармонію та творчість. Вона була дуже популярною сестрою кобзи та бандури.

Кобза - схожа на велику гітару, але має особливу форму та багато струн. У неї великий округлий корпус, схожий на половинку груші, і довгий гриф. Це старовинний інструмент, на якому грали особливі люди – їх називали кобзарями. Це були не просто музиканти. Вони ходили від села до села, грали на кобзі та співали думи, розповідали історії про відважних козаків, про нашу землю та її минуле. Вони були як живі книги історії. Часто кобзарі були незрячими, і кобза допомагала їм «бачити» світ через музику та слова. Кобза — це не просто музичний інструмент, це голос нашої України, який живе вже дуже давно і розповідає нам про те, хто ми є.

Бандура - це національний символ України. Це дуже старовинний інструмент, зображення схожих інструментів знаходили навіть на стінах Софійського собору в Києві, яким майже тисяча років. Бандура має ніжний, але дуже виразний і дзвінкий голос. Вона може звучати як цілий оркестр! На сучасній бандурі може бути понад 60 струн! Це дуже багато, і грати на ній – справжнє мистецтво, схоже на гру на арфі, коли струни заціпують пальцями обох рук. Сьогодні бандура залишається дуже популярною. На ній грають у великих оркестрах, на концертах і навіть поєднують її звучання з сучасними електронними інструментами. Вона – це не просто музичний інструмент, а символ української культури, надії та стійкості нашого народу.

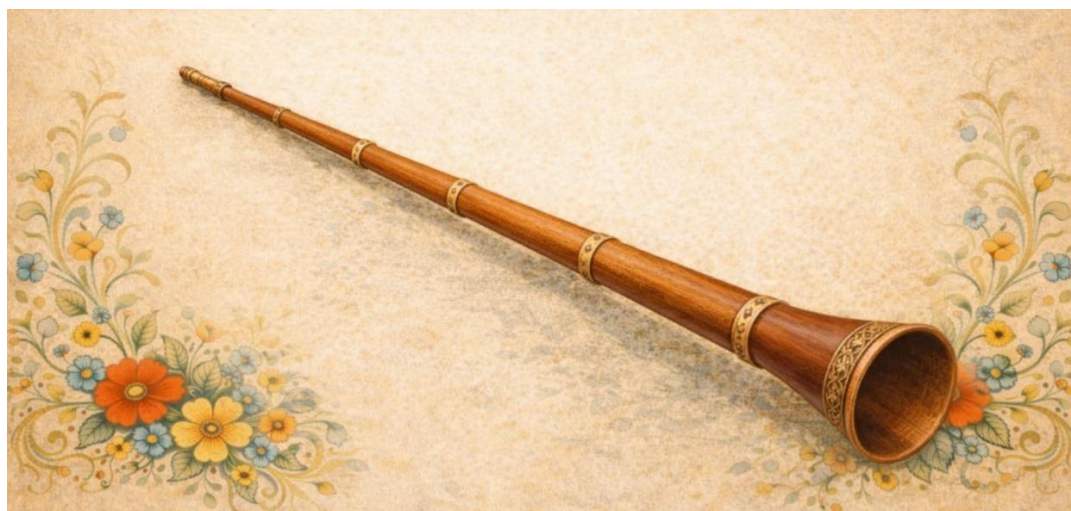
Дуда – музична «коза» з мішком повітря - це великий шкіряний мішок, схожий на подушку, з якої стирчать кілька дерев'яних трубок, тому інструмент ще називають «коза» або «козиця». Це немов чарівний мішок, який вмie співати! Музикант (його називають дудар) надуває мішок повітрям через одну з трубок. А потім він просто тисне на цей мішок рукою або ліктем. Повітря виходить через інші трубки і створює гучний, веселий звук! На відміну від звичайної сопілки, де треба постійно дути, дудар може підтримувати звук, поки в мішку є повітря. Це дозволяє йому грати довгі мелодії, не перериваючись на вдих. Дуда звучить дуже голосно і дзвінко, тому її часто використовували на святах, весіллях та ярмарках. Під веселі звуки дуди люди водили хороводи, співали пісні та танцювали запальні танці. Це був справжній «король вечірок» серед музичних інструментів!

Сопілочка – це найдавніший український духовий інструмент. Колись пастишки робили сопілки самі! Вони брали гілочку з куща (наприклад, бузини чи калини), вирізали серединку, робили дірочки – і готово! Зараз їх також роблять із дерева (клена, горіха) або навіть із яскравої пластмаси. Коли в неї дмухаєш з'являється чистий, дзвінкий голосочок, схожий на спів пташки чи весняного струмочка. А щоб вийшли різні нотки, потрібно швидко закривати та відкривати маленькі дірочки на ній пальчиками. Це схоже на гру в хованки з повітрям. Люди грають на подібних інструментах вже тисячі років! Вона відома у багатьох народів світу.

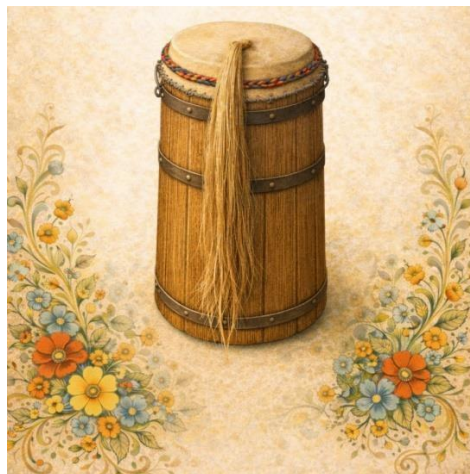
Трембіта - це найдовший музичний інструмент у світі. Її довжина може сягати 4 метрів – це як два високих чоловіки, що стали один одному на плечі! У давнину, коли не було мобільних телефонів, гуцули використовували трембіту, щоб передавати повідомлення з однієї гори на іншу. Її звук чути на 10 кілометрів! Справжню трембіту роблять лише з «гromовиці» – дерева, у яке влучила блискавка. Вважається, що таке дерево має особливу музичну силу. Попри величезний розмір, вона дуже легка, важить не більше, ніж кицька (близько 1.5 кг), бо зроблена з тонкої деревини та обгорнута березовою корою. У трембіті немає клавіш чи дірочок. Музикант створює звук тільки своїми губами та диханням. Це справжня магія повітря!

Цимбали – один із найдавніших та найгучніших українських інструментів. Уявіть собі велику дерев'яну скриню або столик без ніжок, на якому «живе» цілий оркестр, на дерев'яний корпус натягнуто дуже багато металевих струн. Якщо піаніно – це король музики, то цимбали – це його «магічний дідусь». На відміну від гітари, де струни смикають пальцями, по цимбалах б'ють спеціальними дерев'яними паличками, які називають «гачками». Їхні кінчики часто обгортають м'якою шкірою або тканиною, щоб звук був ніжним. Звук цимбалів неможливо сплутати ні з чим. Він дзвінкий, розсипчастий, ніби шум гірського водоспаду. Руки цимбаліста під час гри рухаються так швидко, що іноді здається, ніби над інструментом літають птахи. Вони можуть грати і дуже сумну мелодію, і таку веселу, що ноги самі починають танцювати.

Бугай – це один із найнезвичайніших українських народних інструментів, належить до ритмічних ударних інструментів. Його назвали так тому, що звук, який він видає, дуже схожий на рев бика (бугая). Уявіть собі дерев'яне барильце (відерце), обтягнуте шкірою. Але найцікавіше – у центрі цієї шкіри закріплений пучок кінського волосу (з хвоста коня). Щоб бугай «заспівав», музикант не б'є по ньому, а тягне за волосся! Треба змочити руки у воді (або в квасі чи пиві, як робили колись). Міцно затиснути волосся пальцями та різко тягнути вниз. Від тертя виникає низький, гучний звук: «Ууу-ххх!». Раніше бугая використовували під час Різдвяних свят та колядок. Коли гурт колядників заходив у двір, бугай створював веселий шум, щоб розважити господарів і відігнати злих духів. Сьогодні його можна побачити у великих оркестрах народних інструментів.

Троїсті музики – це справжній «рок-гурт» наших предків! Це ансамбль із трьох інструментів, які разом створювали неймовірно драйвову музику. Хоча назва походить від слова «три», інструменти могли бути різними залежно від регіону України. Скрипка – «королева» гурту, вона грала головну мелодію, яка вела за собою всіх. Бубон (із дзвіночками) – відповідав за ритм, щоб під музику було зручно танцювати. Цимбали (або сопілка чи бас-гітара того часу – басоля) – додавали музиці «об'єму» та чарівного передзвону. Ці музиканти часто не вчили нот, а грали на слух та імпровізували. Це була жива енергія! Жодне весілля чи ярмарок не обходилися без них. Музиканти могли грати всю ніч без зупинки, поки люди не падали від танців. Це не просто музика, а серце нашої культури. Сьогодні їх можна почути на фестивалях або в етно-парках, як-от Музей просто неба у Пирогові.

Методичні рекомендації

Збірка «Дивовижний світ українських народних інструментів мовою фортепіано» створена для ознайомлення учнів із специфікою звучання народних інструментів (бандури, сопілки, цимбалів, ліри тощо) через фортепіанну гру, поглиблення знань про українську культуру через практичне музикування. Мета – виховувати любов до національної спадщини, розширити знання учнів про народні інструменти та їхню роль в українській культурі, сприяти розвитку технічних навичок гри на фортепіано, координації рухів, пам'яті, уваги, а також емоційного виконання музики, навчити піаніста відтворювати специфічні забарвлення звуку, характерні для народних інструментів, засобами фортепіанної гри допомогти у розумінні музичного змісту через асоціації з народним побутом та традиціями.

Збірку адресовано для учнів-піаністів 1 – 4 року навчання елементарного підрівня початкової мистецької освіти, а також для всіх здобувачів мистецької освіти та їхніх викладачів, які люблять музикувати та пізнавати цікаві відомості про традиції та культуру українського народу.

Щоб відтворити характерні забарвлення звуків народних інструментів засобами фортепіанної гри, рекомендуємо звернути увагу на специфіку таких інструментів:

«Колісна ліра» – головне завдання піаніста – імітувати звучання колісної ліри. Сталий бас або квінта в лівій руці мають звучати безперервно та дещо монотонно, мелодія повинна мати наспівний розповідний характер, щоб слова звучали розбірливо, але не різко, зберігаючи ліричну спрямованість. Виконання має бути стриманим, але внутрішньо наповненим, без зайвої патетики. Слід дотримуватися філософського, дещо елегійного настрою, притаманного образу мандрівного музиканта-філософа. Необхідно чітко розмежовувати пласти фактури – «гудіння» ліри в нижньому регістрі та оповідну мелодію у верхньому. Використовуйте напівпедаль для створення ефекту резонування інструмента, уникаючи при цьому «бруду» в гармоніях. Приділіть увагу зміні метроритму, агогічним відхиленням. Мелодія має розвиватися вільно як жива розповідь лірника, проте на фоні чіткого ритмічного остування басу.

«Кобза і бандура» – виконавцю слід зосередитись на передачі епічного характеру та імітації звучання народного інструменту. Твори поєднують риси думи та епічної оповіді. Виконання має бути розважливим, з відчуттям легкої зажури. Музична мова спирається на український фольклор, використовуючи характерні мелодійні звороти та ладові особливості. Важливо досягти особливого звуковидобування в акомпанементі, що нагадує щипкові звуки бандури або кобзи.

Акорди та інтервали мають звучати прозоро, не перекриваючи мелодію. Мелодія повинна нагадувати живий речитатив або розповідь. Необхідно дотримуватися природного дихання фраз, уникаючи надмірної динамічної різкості. Рекомендується помірний темп із гнучкою агогікою (*rubato*), що дозволяє підкреслити найважливіші «слова» музичної оповіді. Динамічна палітра має бути вираженою, використовуючи нюанси для підкреслення емоційного забарвлення.

«Дуда» – відтворення конкретного тембру дуди на фортепіано (безперервний потік повітря проти ударного) є складним завданням. Однак, використовуючи специфічні фортепіанні прийоми, можна досягти художньої імітації характерних рис звучання дуди. Постійний монотонний звук, що створює особливий музичний фон, відомий як бурдон. Це звучання стало основою для відомого вислову «тягнути волинку». Основною задачею для виконавця творів постає передача в лівій руці постійного гармонічного фону квінти, який утворює специфічну багатоголосу фактуру, створюючи унікальну, насичену звукову палітру, характерну для народної музики, особливо гуцульської. Права рука веде мелодичну лінію, має простий легкий для розуміння танцювальний характер, що передає атмосферу свят.

«Сопілочка» – головне завдання в цих творах природно передати специфіку звучання сопілки на фортепіано, яке полягає в її ніжному світлому тембрі, схожому на флейту, з можливістю досягнення різноманітних ефектів. Вимагати від виконавця передати ліричний характер творів, наблизити звукове та тембральне забарвлення до імітації звучання сопілки, виразного та співучого ведення мелодичної лінії яскравим звуком. Ліва рука звучить дещо тихіше, вона доповнює мелодичну лінію правої руки, має теплий і об'ємний звук, створює фон та гармонічну основу творів. У творах присутні форшлагги, які характерні для звучання сопілки, що імітують спів птахів тому слід звернути увагу на вміння передати характерне звучання тембральної палітри вірними засобами виразності.

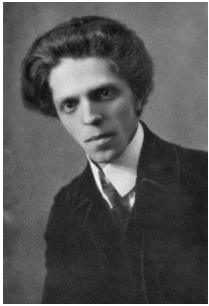
«Трембіта» – використовуючи властивості фортепіано та знання про характер звуку трембіти (який є довгим, гучним і має великий діапазон), можна застосувати певні виконавські прийоми для досягнення бажаного художнього образу. Звуки трембіти часто довгі, тягучі. Використовуйте педаль для злиття звуків (або акордів), але важливо контролювати її, щоб уникнути «бруду» і зберегти чіткість кожної «ноти-сигналу». Відтворіть фрази в мелодії, застосовуючи глибоке *legato*, як поклики або сигнали, з відчуттям простору між ними. Це допоможе передати функціональне призначення інструменту в народній культурі. Якщо в творі використовується переключка реєстрів (імітація двох інструментів у різних частинах полонини), то виконавець має чітко диференціювати тембр «ближньої» та «дальньої» трембіти за допомогою динаміки (*piano* та *forte*).

«Цимбали» – для імітації специфічного цимбального тембру, піаністу слід прагнути до максимальної виразності, що вимагає глибокого розуміння обох інструментів та їхніх виразних можливостей. Основна мета – відтворити характерний дзвінкий, ударний, дещо сухий тембр цимбал. Для цього використовуйте коротку, акцентовану артикуляцію (*staccato, marcato*) та уникайте надмірного використання педалі, щоб не «розмивати» звук, як це було б на цимбалах. Використовуйте легкий, пружний дотик, щоб імітувати удар молоточків по струнах. Це допоможе досягти необхідної «перкусійної» якості звуку. Використовуйте широкий динамічний діапазон, але пам'ятайте про обмеження цимбального інструменту (відсутність можливості крещендо на одному звуці).

«Бугай» – піаністу можна застосувати певні фортепіанні техніки для імітації його низького, ревучого тембру та характеру звучання, де звук не є стабільним, він виникає порціями. Кожен «жимок» руки створює окрему звукову хвилю, тому слід уникати легкості. Звук має бути важким і в'язким, тому використовуйте *non legato* або важке *marcato* у нижньому регістрі. Також робіть невеликий акцент на початку кожної ноти, ніби ви з зусиллям «проштовхуєте» звук (імітація опору шкіри інструменту). Звук бугая часто має характерний ритмічний малюнок, схожий на «качання помпи». Цей рух – тягнути-відпускати-тягнути – візуально і за прикладеним зусиллям нагадує роботу зі старим ручним водяним насосом (помпою) або накачування шин ручним насосом. Піаніст може підкреслювати цю ритмічність. Акцентуючи удари (частки), які тримають фундамент твору.

«Троїсті музики» – яскравий, живий, енергійний ансамбль української народної музики, що створюється завдяки поєднанню «троїстості» інструментів: скрипки, цимбалів та бубна. Це музика для танців та свят, що відзначається динамікою, імпровізацією та автентичним колоритом, часто включає сопілки чи баси. Головне завдання піаніста передати звучання цього ансамблю, тобто зробити музику оркестровою. Скрипка веде мелодію, виконує основну ліричну чи танцювальну лінію, цимбали – акомпанемент, забезпечують ритмічну основу та гармонійну підтримку, додають дзвінкості, бубон – підтримує ритм, створює танцювальний драйв, іноді доповнюється іншими ударними. Це основа української народної музики для народних гулянь, весіль, ярмарків. Тому під час виконання цих творів важливо відчувати звучання кожного інструмента в партіях та передати характер твору в цілому.

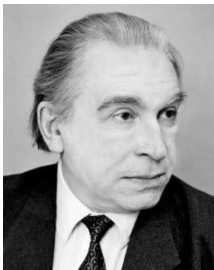
Короткі відомості про композиторів

БАРВІНСЬКИЙ Василь Олександрович (20.02.1888, Тернопіль – 09.05.1953, Львів) – український композитор, піаніст, музичний критик, педагог, диригент. Визначний представник української музичної культури ХХ століття. Провідний діяч організації професійних музикантів Галичини – Союзу українських професійних музик. Доктор мистецтвознавства, почесний доктор Українського університету в Празі. Професійну музичну освіту здобув у Львівській консерваторії та Карловому університеті, де слухав лекції відомих чеських музикантів.

БІРЕЦЬКА Оксана Лонгинівна (уроджена Озаркевич; 12.03.1890, Городок - 21.02.1959, Львів) – відома українська піаністка, педагог, письменниця, громадська діячка. Закінчила Вищий музичний інститут ім. Миколи Лисенка у Львові. У 1913 році Оксана Бірецька – диригент хорового товариства «Львівський Боян», далі в еміграції у 1914-1918 роках продовжила навчання у Віденській консерваторії

КОЛОДУБ Лев Миколайович (01.05.1930, Київ – 23.02.2019, Київ) – український композитор, педагог, музично-громадський діяч, професор Національної музичної академії України імені Петра Чайковського. Заслужений діяч мистецтв Української РСР (1973). Народний артист України. Лауреат Шевченківської премії. Президент Асоціації діячів духової музики України. Голова правління Музичного фонду України (1988—1994) та Київської організації НСКУ (1994—1999).

КРАВЦІВ–БАРАБАШ Марта–Марія (13.12.1917, Стрий – 07.05.2002, Торонто) – піаністка, педагог, громадська діячка. Закінчила Музичну академію у Відні (1938). Від 1948 – в Канаді, викладала в Музичному інституті (Торонто). Від 1968 – музичний референт Асоціації діячів української культури. 1970 – організувала й очолила щорічний Український музичний фестиваль у Торонто.

ЛАЗАРЕНКО Андрій Костянтинович (30.11.1909, Харків – 14.03.1983) – український композитор. 1935 року закінчив Харківську консерваторію, клас композиції у Семена Богатирьова. В 1936–1944 роках викладав у Харківській консерваторії. Учасник Другої світової війни. З 1948 року – редактор київського видавництва «Музфонд», 1961-1965 – завідувач редакції видавництва «Мистецтво».

ЛЕОНТОВИЧ Микола Дмитрович (13.12.1877, с. Монастирок – 29.01.1961, с. Марківка) – український композитор, хоровий диригент, піаніст, педагог, збирач музичного фольклору, громадський діяч. Автор широковідомих хорових обробок українських народних пісень «Щедрик», «Дударик», «Козака несуть», «Ой з-за гори кам'яної» та інших. Його різдвяна щедрівка «Щедрик» перекладена багатьма мовами і відома у англomовному світі як «*Carol of the Bells*».

МАРЧЕНКО Ігор Савич (20.06.1931, Дніпропетровськ – 20.01.1997, Київ) – майстер народно-інструментальної оркестровки, композитор-диригент, член Спілки композиторів України. Засновник студентських колективів кафедри – капели бандуристів та оркестру баяністів-акордеоністів. Є автором понад 200 партитур для оркестру народних інструментів й багатьох оркестровок для оркестру народних інструментів Укртелерадіо.

ПОЛЬСЬКИЙ Ілля Самійлович (18.08.1924, м. Звенигородка – 15.08.2001 м. Харків) – композитор, етномузиколог, педагог. Кандидат мистецтвознавства, професор. Лауреат Республіканського конкурсу композиторів, член НСКУ. Учасник Другої світової війни. Викладач історико-теоретичного відділу Харківського музичного училища; Харківського інституту культури: завідувач кафедри теорії музики та фортепіано, доцент кафедри теорії та історії музики, 1991-1993 – засновник і завідувач кафедри українського народного хору та музичного фольклору.

СКАЛЕЦЬКИЙ Родіон Андрійович (23.11.1899, с. Михайлівка – 22.03.1984, м Київ) – композитор, педагог, фольклорист та хоровий диригент, якого називають «Співцем Подільського краю». Є автором близько 100 оригінальних музичних творів та численних обробок українських народних пісень. Був послідовником і продовжувачем справи Миколи Леонтовича, працював над відновленням Тульчинської хорової капели та популяризацією української пісні. З 2009 Бершадська дитяча музична школа носить ім'я композитора. 22 листопада 2011 на території Бершадської дитячої музичної школи встановлено погруддя композитора.

ФІЛЬЦ Богдана Михайлівна (14.10.1932, Яворів – 05.05.2021, Київ) – композиторка і музикознавиця. Кандидат мистецтвознавства, доктор філософії мистецтва, заслужений діяч мистецтв України. Лауреатка премій імені Миколи Лисенка, імені Віктора Косенка, Мистецької премії «Київ» імені Артемія Веделя. Закінчила Львівську консерваторію, аспірантуру – у Києві під керівництвом Левка Ревуцького.

ХУТОРЯНСЬКИЙ Ігор Миколайович (21.12.1924, м. Немирів) – композитор, педагог. У 1955 році закінчив Київську консерваторію, де навчався у видатного композитора Лева Ревуцького. Працював у різних жанрах, зокрема створював симфонічні твори, музику для оркестру народних інструментів та камерно-інструментальні п'єси.

ЧЕМБЕРЖИ Михайло Іванович (15.07.1944, Ізмаїл - 05.03.2013, Київ) - композитор, педагог, учений, громадський діяч, Заслужений діяч мистецтв України, Народний артист України, професор, дійсний член (академік) Національної Академії мистецтв України, член-кореспондент Національної Академії педагогічних наук України, член Національної спілки композиторів України, Національної спілки театральних діячів України, член Національної комісії у справах ЮНЕСКО, засновник та перший ректор Київської дитячої Академії мистецтв.

ШЕВЧЕНКО Сергій Амосович (15.06.1898, Кременчук – 17.06.1985, Полтава) науковець, педагог, композитор, музикознавець, організатор музичного життя в Полтаві першої половини ХХ ст. Викладач музики й співів Лохвицького педагогічного училища в 1950–1951 роках. Композиторська спадщина Сергія Шевченка представлена переважно фортепіанними творами, що зумовлено його ґрунтовною професійною освітою.

ШУТЕНКО Таїсія Іванівна (05.10.1905, Харків – 15.09.1975, Київ) – композитор, педагог. Закінчила Харківський музично-драматичний інститут (1930) та Московську консерваторію (1937). Викладала музику в Харкові та Києві. Таїсія Шутенко була матір'ю відомого українського композитора Кіма Олександровича Шутенка (1932– 2010), який працював переважно у Кропивницькому (Кіровограді).

ЩУРОВСЬКИЙ Юрій Сергійович (28.15.1927, Київ – 13.10.1996) – український композитор, викладач. Закінчив Київську консерваторію і аспірантуру у Бориса Лятошинського. З 1973 року – старший редактор відділу музично-педагогічної літератури видавництва «Музична Україна». Твори: симфонії, поеми, увертюри, струнний квартет, концерт для труби з оркестром, сонати для скрипки і фортепіано, твори для фортепіано й віолончелі, балет.

РОЗДІЛ II ЛІРА. КОБЗА. БАНДУРА.

Ліра

Andante

Т. Шутенко

1 4 3 2 3 5 3 5 1 2

p

4 1 2 3 4 2 5 5 3 1 2

mf

4 2 3 1 4 3 5 3 1 1 2 3

p

Лірницька пісня

О. Бірецька

Andante, molto espressivo cantabile e rubato

The first system of the score consists of two staves. The right staff (treble clef) begins with a whole rest, followed by a series of eighth and sixteenth notes with fingerings 1, 4, and 2. The left staff (bass clef) starts with a half note chord (F2, C3) marked *p*, followed by a half note chord (F2, C3) marked *mp*, and then a half note chord (F2, C3) marked *mf*. Pedal markings are placed below the bass staff: Ped. under the first measure, *Ped. under the second, * under the third, Ped. under the fourth, *Ped. under the fifth, * under the sixth, and Ped. under the seventh.

The second system continues the piece. The right staff features eighth notes with fingerings 2, 4, 3, 2, 4, 3, and a final half note with fingerings 5-4. The left staff has half notes with fingerings 2, 1, 1, 3, 3, 2, and 5. A *rit.* marking is placed above the final measure of the right staff. Pedal markings are: * under the first, Ped. under the second, * under the third, Ped. under the fourth, *Ped. under the fifth, *Ped. under the sixth, and *Ped. under the seventh.

The third system shows a change in tempo to *a tempo*. The right staff has eighth notes with fingerings 1, 2, 3, 5, 1, 4, 2, 3, 5, and a final half note with fingering 1. The left staff has half notes with fingerings 2, 1, 3, 2, 1, 1, 5, and 3. Pedal markings are: *Ped. under the first, *Ped. under the second, *Ped. under the third, * under the fourth, Ped. under the fifth, *Ped. under the sixth, * under the seventh, and Ped. *Ped. under the eighth.

The fourth system features a dynamic shift to *f*. The right staff has eighth notes with fingerings 1, 1, 3, 5, 4, 1, 1, 3, 2, 5, and a final half note with fingerings 1, 3, 2. The left staff has half notes with fingerings 3, 3, 1, 2, 5, and 5. A *mf* marking is placed above the fifth measure of the right staff. A single asterisk (*) is placed below the first measure of the bass staff.

The fifth system concludes the piece. The right staff has eighth notes with fingerings 1, 4, 5, 3, 3, 2, and a final half note with fingering 1. The left staff has half notes with fingerings 1, 2, 1, 2, 3, 4, and 2, 3. A *rit.* marking is placed above the fifth measure of the right staff, and a *sf* marking is placed above the sixth measure. Pedal markings are: Ped. *Ped. *Ped. under the first three measures, * under the fourth, Ped. * under the sixth, and * under the seventh.

Пісня лірника

В. Барвінський

Lento

mp *molto espress.* *molto rubato* *mp (pp)*

Ped. * *Ped.* * *Ped.* * *Ped.* * *Ped.* * *Ped.* * *Ped.* * *Ped.*

poco cresc. * *Ped.* * *simile*

p più e poco sostenuto *pp*

rit. - a tempo

Кобзар

М. Кравців – Барабаш

Andante

3 5 3 5 4 3 2 1 5 2 3

p

1 3 5 3 5 4 3 2 1 5 2 3

2 1 3 4 5 5 1 2

mf

5 4 3 1 5 3 4 5 5 1 2

1 2 3 4 1 5

p

Наспів кобзарика

I. Марченко

переклад для фортепіано Л. Майданюк

Moderato

The first system of the score is in 3/4 time with a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked 'Moderato'. The right hand features a melodic line with a dynamic marking of *mf* and includes fingerings such as 5, 3, and 3. The left hand provides a simple accompaniment of quarter notes.

The second system continues the piece, ending with a *rall.* (ritardando) marking and a dynamic marking of *p*. The right hand has a melodic line with a slur, and the left hand has a simple accompaniment.

Piu mosso

The third system is marked 'Piu mosso' and *f* (forte). The right hand has a complex melodic line with many slurs and fingerings (5, 3, 2, 1, 5, 4, 3, 2). The left hand has a steady eighth-note accompaniment.

The fourth system features a dynamic marking of *p* and includes 'm.s.' (mezzo sostenuto) markings. The right hand has a melodic line with slurs and fingerings (2, 4, 3, 1, 3, 5). The left hand has a steady eighth-note accompaniment.

The fifth system is marked 'Tempo I' and includes 'm.s.' and 'Ped.' (pedal) markings. The right hand has a melodic line with a *pp* (pianissimo) dynamic marking. The left hand has a steady eighth-note accompaniment.

The sixth system concludes the piece with 'Ped.' markings and a final dynamic marking of *pp*. The right hand has a melodic line with slurs and a final chord. The left hand has a steady eighth-note accompaniment.

Розповідь старого кобзаря

Ю. Щуровський

Andante

p

con *rit.*

poco rit.

a tempo

f

pp

The musical score is written for piano and bass. It begins with a dynamic marking of *p* and a tempo marking of *Andante*. The first system contains the initial melodic and harmonic material. The second system introduces a *con rit.* section. The third system continues the melodic development. The fourth system marks the beginning of a *poco rit.* section. The fifth system concludes with a *a tempo* section, featuring a *f* dynamic, and ends with a *pp* dynamic and a fermata.

pp

1 3

This system contains the first two measures of the piece. The right hand begins with a half note G4, followed by a quarter note A4, and then a quarter note Bb4. The left hand starts with a half note G3, followed by a quarter note A3, and then a quarter note Bb3. The key signature has two flats, and the time signature is 4/4.

rit. Più mosso

mf

3 2 1 2

This system contains measures 3 and 4. Measure 3 is marked *rit.* and *Più mosso*. The right hand has a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and then a quarter note Bb4. The left hand has a quarter note G3, followed by a quarter note A3, and then a quarter note Bb3. Measure 4 is marked *mf*. The right hand has a quarter note G4, followed by a quarter note A4, and then a quarter note Bb4. The left hand has a quarter note G3, followed by a quarter note A3, and then a quarter note Bb3.

This system contains measures 5 and 6. The right hand has a half note G4, followed by a half note A4. The left hand has a half note G3, followed by a half note A3.

poco accelerando

subito **p** poco cresc.

This system contains measures 7 and 8. Measure 7 is marked *poco accelerando*. The right hand has a half note G4, followed by a half note A4. The left hand has a half note G3, followed by a half note A3. Measure 8 is marked *subito p* and *poco cresc.*. The right hand has a half note G4, followed by a half note A4. The left hand has a half note G3, followed by a half note A3.

rit. a tempo

f rubato

8va

This system contains measures 9 and 10. Measure 9 is marked *rit.*. The right hand has a half note G4, followed by a half note A4. The left hand has a half note G3, followed by a half note A3. Measure 10 is marked *a tempo*. The right hand has a half note G4, followed by a half note A4. The left hand has a half note G3, followed by a half note A3. The system ends with a first ending bracket and a *8va* marking.

Tempo primo

subito p *p* *8va*

The first system of the musical score is written for piano. It begins with a treble clef and a key signature of two flats. The music starts with a rest in the treble and a melodic line in the bass. A dynamic marking of *subito p* (suddenly piano) is placed above the first measure. The piece then changes to a 3/4 time signature. The treble clef is used for the main melody, and the bass clef provides harmonic support. A dynamic marking of *p* (piano) is placed above the first measure of the 3/4 section. An *8va* marking with a dashed line indicates an octave shift for the treble line. The system concludes with a fermata over the final note.

The second system continues the piano texture. The treble clef line features a series of eighth-note runs, while the bass clef line provides a steady accompaniment with chords and moving lines. The dynamics remain consistent with the previous system.

The third system shows further melodic development in the treble clef. The bass clef continues to support the melody with harmonic accompaniment. The overall texture remains light and delicate.

The fourth system includes a repeat sign (double bar line with dots) in the treble clef. The music continues with similar melodic and harmonic patterns as the previous systems.

poco rit. *dim.* *pp*

The fifth system concludes the piece. It begins with a *poco rit.* (poco ritardando) marking. The treble clef line features a melodic line that ends with a fermata. The bass clef line provides a final accompaniment. The dynamics decrease, with a *dim.* (diminuendo) marking in the middle and a final *pp* (pianissimo) marking at the end. The system ends with a double bar line and a fermata over the final note.

Взяв би я бандуру

українська народна пісня

Andante

The musical score is written in G major (one sharp) and 3/4 time. It consists of six systems of music. The first system begins with a treble clef and a piano (*p*) dynamic. The second system starts with a mezzo-piano (*mp*) dynamic. The third system continues with *mp*. The fourth system introduces a mezzo-forte (*mf*) dynamic, with a piano (*p*) dynamic marking for the second measure. The fifth system continues with *mf*. The sixth system concludes with a *dim. e rit.* (diminuendo and ritardando) instruction and a pianissimo (*pp*) dynamic. Fingerings are indicated by numbers 1-5 above or below notes. The bass line features a steady accompaniment of chords and single notes, often with triplets and slurs.

Сумні струни бандури

М. Чембержі

Andante

mp

cresc.

mf cresc. poco *p*

a tempo

ppp

РОЗДІЛ III

ДУДА. СОПІЛКА. ТРЕМБИТА.

Дударик

М. Кравців – Барабаш

Moderato

p

f

p

Дуда

А. Лазаренко

Allegro molto

First system of musical notation. The piece is in 2/4 time with a key signature of three sharps (F#, C#, G#). The tempo is marked **Allegro molto**. The first measure is marked *p*. The right hand features a melodic line with fingerings 5, 4, 2, 3, 5, 3, 1, 3, 3, 4, 5, 3. The left hand provides a harmonic accompaniment with chords and moving bass lines.

Second system of musical notation. The right hand continues the melodic line with fingerings 3, 4, 2. The left hand accompaniment includes chords and moving bass lines, with fingerings 2, 1, 2, 5, 1, 5 in the bass.

Third system of musical notation. The right hand features a melodic line with fingerings 4, 1, 2, 4, 4, 1. The left hand accompaniment includes chords and moving bass lines, with a *pp* dynamic marking. The right hand has a *pp* dynamic marking.

Fourth system of musical notation. The right hand features a melodic line with fingerings 5, 1, 2. The left hand accompaniment includes chords and moving bass lines, with a *sf* dynamic marking. The right hand has a *sf* dynamic marking.

Fifth system of musical notation. The right hand features a melodic line with fingerings 5, 2, 1, 2, 5, 4, 3, 3, 5, 4. The left hand accompaniment includes chords and moving bass lines, with a *sf* dynamic marking. The right hand has a *p* dynamic marking.

Musical score system 1, featuring a treble and bass clef. The treble clef contains a melodic line with various fingerings (3 2, 4 2, 3 1 2 5, 1 4 3, 4 3) and a fermata. The bass clef contains a supporting line with a fermata. Pedal markings are present: *Ped.* followed by an asterisk, *Ped.*, *Ped.*, *Ped.*, *Ped.*, and *Ped.*.

Musical score system 2, featuring a treble and bass clef. The treble clef contains a melodic line with a fermata and a trill. The bass clef contains a supporting line. Performance markings include *poco*, *e poco*, and *cresc.*. Fingerings 1 3 5 are indicated above the final measure of the treble line.

Musical score system 3, featuring a treble and bass clef. The treble clef contains a melodic line with a fermata. The bass clef contains a supporting line with a fermata. Dynamic markings include *sf* and *ff*.

Musical score system 4, featuring a treble and bass clef. The treble clef contains a melodic line with a fermata. The bass clef contains a supporting line with a fermata. Dynamic markings include *sf* and *p*.

Musical score system 5, featuring a treble and bass clef. The treble clef contains a melodic line with a fermata. The bass clef contains a supporting line with a fermata. Dynamic markings include *sf* and *f*. A *Ped.* marking is present at the end of the system.

Musical score system 6, featuring a treble and bass clef. The treble clef contains a melodic line with a fermata. The bass clef contains a supporting line with a fermata. Dynamic markings include *dim.* and *p rit.*. Pedal markings include *Ped.* followed by an asterisk, *Ped.*, and *Ped.*.

Золота сопілочка

С. Шевченко

Andante
legato

Più mosso
mf

Tempo I
pp

rit.

Мальована сопілочка

Allegretto ♩ = 88

Б. Фільц

The first system of the piece consists of two staves. The right-hand staff (treble clef) begins with a series of eighth-note runs, starting with a fingering of 5-4. The left-hand staff (bass clef) provides a harmonic accompaniment with chords and single notes, including a fingering of 2-1-5 in the first measure.

The second system continues the piece. It features a *rit.* (ritardando) marking in the right-hand staff. The tempo then changes to *Meno mosso*. The left-hand staff includes a *p* (piano) dynamic marking and various chordal textures.

The third system shows a return to a more active tempo, marked *Tempo I*. The right-hand staff continues with eighth-note patterns, and the left-hand staff features a *f* (forte) dynamic marking and sustained chords.

The fourth system includes a *rit.* (ritardando) marking at the end of the right-hand staff. The left-hand staff continues with sustained harmonic accompaniment.

The fifth system is marked *a tempo*. The right-hand staff features a series of chords with specific fingerings (1-5, 1-2, 1-3, 4, 5-3). The left-hand staff includes a *p* (piano) dynamic marking and simple harmonic accompaniment.

The sixth system concludes the piece. It features a *rit.* (ritardando) marking. The right-hand staff has a *pp* (pianissimo) dynamic marking and a triplet of notes. The left-hand staff includes a *pp* dynamic marking and sustained chords with fingerings 1-3-5 and 1-5.

Трембіта

М. Кравців – Барабаш

Andantino

Musical score for Trembita by M. Kravtsov-Barabash, Andantino, 4/4 time signature. The score consists of three systems of piano accompaniment. The first system has a treble clef and a bass clef. The treble clef part starts with a whole rest, followed by a half note G4, a quarter note F4, and a half note E4. The bass clef part starts with a whole note G3, followed by a half note F3, and a half note E3. The second system continues the melody in the treble clef with notes G4, A4, B4, and C5, and the bass clef with notes G3, F3, E3, and D3. The third system concludes the piece with a whole note G4 in the treble clef and a whole note G3 in the bass clef. Dynamics include *p*, *mf*, and *f*. Fingerings are indicated with numbers 1, 2, 3, 4, and 5. There are also accents and slurs throughout the piece.

Трембіта

Г. Бутенко

Andante

Musical score for Trembita by G. Butenko, Andante, 2/4 time signature. The score consists of three systems of piano accompaniment. The first system has a treble clef and a bass clef. The treble clef part starts with a half note G4, followed by a half note F4, and a half note E4. The bass clef part starts with a whole note G3, followed by a whole note F3, and a whole note E3. The second system continues the melody in the treble clef with notes G4, A4, B4, and C5, and the bass clef with notes G3, F3, E3, and D3. The third system concludes the piece with a whole note G4 in the treble clef and a whole note G3 in the bass clef. Dynamics include *mf* and *p*. Fingerings are indicated with numbers 1, 2, 3, 4, and 5. There are also slurs throughout the piece.

РОЗДІЛ ІV ЦИМБАЛИ. БУГАЙ.

Там грали цимбали

М. Кравців – Барабаш

Vivo

The first system of musical notation is in 2/4 time. The treble clef staff contains a melody of eighth notes, starting with a half note C4 and followed by eighth notes D4, E4, F4, G4, A4, B4, C5. The bass clef staff contains a simple accompaniment of chords: C4-F4, C4-F4, G4-C5, and F4-C5. A dynamic marking of *p* (piano) is placed below the first measure.

The second system continues the melody and accompaniment. It features a first ending bracket over the final two measures of the system, with a first ending (1.) and a second ending (2.). The second ending leads to a key signature change to one flat (B-flat major). The word *Fine* is written below the second ending. Fingerings 3, 4, 5, and 2 are indicated for the final notes.

The third system continues the melody and accompaniment in the new key signature of one flat. The melody consists of eighth notes: G4, F4, E4, D4, C4, B3, A3, G3. The accompaniment consists of chords: C4-F4, C4-F4, G3-C4, and F4-C4.

The fourth system concludes the piece. The melody continues with eighth notes: F4, E4, D4, C4, B3, A3, G3. The accompaniment consists of chords: C4-F4, C4-F4, G3-C4, and F4-C4. The word *Da capo al Fine* is written below the system, with fingerings 2 and 3 indicated for the final notes.

Цимбали

3. Нечитайло

Allegretto

mp

mf

cresc.

f

1.

2.
dim.
mp

1

mf

cresc.
f

Detailed description: This system contains four staves of music. The first two staves are a grand staff with treble and bass clefs. The first staff has a second ending bracket labeled '2.' and a triplet of eighth notes. The second staff has a first ending bracket labeled '1'. The third and fourth staves are also a grand staff. The third staff has a triplet of eighth notes and a dynamic marking of 'mf'. The fourth staff has a dynamic marking of 'cresc.' and 'f' at the end.

Бугай – токатіна

Energico

Г. Бутенко

5
2

3 1 1

2 3 1 1 4 2 1 2

Detailed description: This system contains two staves of music. The top staff is a grand staff with treble and bass clefs, showing chords and a dynamic hairpin. The bottom staff is a grand staff with treble and bass clefs, showing a rhythmic pattern with fingerings (2, 3, 1, 1, 4, 2, 1, 2) and a dynamic hairpin.

The image displays a piano score for a piece in 3/4 time, consisting of four systems of music. The score is written in a key signature of one flat (B-flat) and features a consistent rhythmic pattern of eighth notes in the bass line and chords in the treble line. Fingerings are indicated in the bass line: 2, 4, 1, and 1. Dynamic markings include *f* (forte), *rit.* (ritardando), and *ff* (fortissimo). The piece concludes with a double bar line.

Розділ V

КОЛЕКТИВНЕ МУЗИКУВАННЯ

Троїста музика

М. Кравців – Барабаш

Allegro

The musical score is written for piano in 3/4 time with a key signature of one flat (B-flat). It consists of three systems of staves. The first system includes dynamic markings *p* and *mf*, and features fingerings such as 3, 3, 2, 1, 2, and 2. The second system includes fingerings 1, 5, 5, 3, 2, 1, 2, 1, 4, and 2. The third system includes fingerings 1, 5, 2, 1, 3, and 5. The score includes various musical notations such as slurs, accents, and dynamic hairpins.

Троїста музика

І. Хуторянський

Allegretto

p

mf

p

Троїсті музики

Л. Колодуб

Allegretto

f

The image displays a musical score for a piece in G major (one sharp) and 2/4 time. It consists of two systems of music, each with a treble and bass clef. The first system shows a treble clef with a melody of eighth and sixteenth notes, and a bass clef with a simple accompaniment of quarter notes. The second system continues the melody and accompaniment, ending with a double bar line. Fingerings are indicated by numbers 1-5, and accents are marked with a 'v' symbol. The key signature has one sharp (F#).

Танец

Р. Скалецкий

Allegro

First system of musical notation. The piece is in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked 'Allegro'. The first measure is marked with a piano (*p*) dynamic. The right hand features a melodic line with slurs and fingerings (2, 4, 1). The left hand provides a rhythmic accompaniment with slurs and fingerings (1, 2).

Second system of musical notation. The right hand continues the melodic line with slurs and fingerings (2, 4, 1). The left hand accompaniment includes slurs and fingerings (1, 2). The dynamic is marked mezzo-piano (*mp*).

Third system of musical notation. The right hand continues the melodic line with slurs and fingerings (2, 4, 1). The left hand accompaniment includes slurs and fingerings (1, 4). The dynamic is marked mezzo-forte (*mf*). A crescendo (*cresc.*) is indicated in the left hand, leading to a forte (*f*) dynamic in the final measure.

Fourth system of musical notation. The right hand continues the melodic line with slurs and fingerings (2, 4, 1). The left hand accompaniment includes slurs and fingerings (1, 3). A crescendo (*cresc.*) is indicated in the left hand.

Fifth system of musical notation. The right hand continues the melodic line with slurs and fingerings (2, 4, 1). The left hand accompaniment includes slurs and fingerings (1, 3). The dynamic is marked forte (*f*). The system concludes with a double bar line.

Українська пісня

Обробка М. Леонтовича

Allegro e lusingando

The first system of the musical score consists of two staves. The right staff (treble clef) begins with a dynamic marking of *mf* and contains several measures of music with various fingering numbers (4, 2, 5, 3, 2, 3, 4, 1, 5, 1, 5, 3, 3, 1, 4, 1) and slurs. The left staff (bass clef) has a few notes in the first measure. Pedal markings 'Ped. *' are placed below the first, second, and fourth measures. A dynamic marking of *mp* appears in the seventh measure of the right staff.

The second system continues the piece. The right staff features a *poco cresc.* marking in the second measure, followed by *mf* in the fourth, *p* in the fifth, and *mp* in the sixth. Fingering numbers and slurs are present throughout. The left staff has notes corresponding to the right staff. Pedal markings 'Ped. *' are located below the first, second, third, fifth, sixth, and seventh measures.

The third system shows the right staff with a *p* dynamic marking in the sixth measure. Fingering numbers and slurs continue. The left staff has notes and a few rests. Pedal markings 'Ped. *' are placed below the fourth, fifth, and sixth measures.

The fourth system concludes the piece. The right staff has *cresc.* markings in the second and fourth measures, a *p* marking in the third, and *mf* in the sixth. Fingering numbers and slurs are present. The left staff has notes and rests. Pedal markings 'Ped. *' are located below the first, second, third, fifth, and sixth measures.

Гуцульські наспіви

Л. Майданюк

Moderato

Ф-но 1

Ф-но 2

f

f

mp

пlessати в долоні

пlessати в долоні

Musical score system 1, featuring a grand staff with treble and bass clefs. The upper staff (treble clef) begins with a forte (*f*) dynamic and contains a melodic line with slurs and fingerings (5, 4, 2, 4). The lower staff (bass clef) starts with a forte (*f*) dynamic, then changes to mezzo-forte (*mf*), and includes a triplet of eighth notes. The system concludes with a first ending bracket.

Musical score system 2, featuring a grand staff with treble and bass clefs. The upper staff (treble clef) includes a mezzo-piano (*mp*) dynamic and a first ending bracket. The lower staff (bass clef) features a forte (*f*) dynamic and a triplet of eighth notes. The system concludes with a first ending bracket.

Musical score system 3, featuring a grand staff with treble and bass clefs. The upper staff (treble clef) contains a melodic line with slurs and fingerings (4, 2, 5, 2). The lower staff (bass clef) includes a melodic line with slurs and fingerings (2, 4). The system concludes with a first ending bracket.

наспівно

p

1 2

наспівно

p

3 2 3

1 3 1 2

2

f *mf*

5 4 4

1

Musical score for piano in G major, 4/4 time. The score consists of two systems, each with a grand staff (treble and bass clefs). The melody in the treble clef features fingerings such as 1, 2, 1, 2, and 1. The bass clef accompaniment includes a steady eighth-note pattern in the right hand and a simple eighth-note bass line in the left hand. The piece concludes with a final chord in the treble clef.

Зміст

Передмова.....	4
РОЗДІЛ I Методичні вказівки до користування збіркою	
Українські народні інструменти (короткий екскурс).....	6
Методичні рекомендації.....	11
Короткі відомості про композиторів.....	14
РОЗДІЛ II Ліра. Кобза. Бандура.	
1. Шутенко Т. «Ліра»	17
2. Бірецька О. «Лірницька пісня».....	18
3. Барвінський В. «Пісня лірника».....	19
4. Кравців – Барабаш М. «Кобзар».....	21
5. Марченко І. «Наспів кобзарика» (переклад для фортепіано Майданюк Л.).....	22
6. Щуровський Ю. «Розповідь старого кобзаря».....	23
7. «Взяв би я бандуру» (українська народна пісня).....	26
8. Чембержі М. «Сумні струни бандури».....	27
РОЗДІЛ III Дуда. Сопілка. Трембіта.	
9. Кравців – Барабаш М. «Дударик».....	28
10. Лазаренко А. «Дуда».....	29
11. Польський І. «Дудочки».....	31
12. Шевченко С. «Золота сопілочка».....	32
13. Фільц Б. «Мальована сопілочка».....	33
14. Кравців – Барабаш М. «Трембіта».....	34
15. Бутенко Г. «Трембіта».....	34
РОЗДІЛ IV Цимбали. Бугай.	
16. Кравців – Барабаш М. «Там грали цимбали».....	35
17. Нечитайло З. «Цимбали».....	36
18. Бутенко Г. «Бугай – токатина».....	37
РОЗДІЛ V Колективне музикування.	
19. Кравців – Барабаш М. «Троїста музика».....	39
20. Хуторянський І. «Троїста музика».....	40
21. Колодуб Л. «Троїсті музики».....	40
22. Скалецький Р. «Танець».....	42
23. «Українська пісня» (обр. М. Леонтовича).....	43
24. Майданюк Л. «Гуцульські наспіви».....	44
Список використаних джерел.....	49

Список використаних джерел

1. Барвінський В. Шість мініатюр на українські народні теми. Українська фортепіанна музика. Педагогічний репертуар для дітей та юнацтва. Київ: Музична Україна, 2006.
2. Заславець Г. Музичний світанок, Випуск 3. Київ: Мелосвіт, 2011. С. 5-7, 10-12.
3. Козловська Л. Грати весело. Сольні та ансамблеві фортепіанні твори. Вінниця: 2021. С. 6-9
4. Колодуб Л. Альбом для дітей. Фортепіанні п'єси. Київ: Музична Україна, 1983. С. 6-7
5. Кравців – Барабаш М. Моя Україна. Toronto: Printed in Canada, 1982.
6. Українська фортепіанна музика. Педагогічний репертуар для дітей та юнацтва, навчальний посібник. Частина I. Київ: Музична Україна, 2004. С. 40-41.
7. Українська фортепіанна музика. Педагогічний репертуар для дітей, навчальний посібник. Київ: Музична Україна, 2020. С. 132-133.
8. Фільц Б. Фортепіанні твори для дітей. Дрогобич: Посвіт, 2011. С.17.
9. Хуторянський І. Дитячі п'єси для фортепіано. Київ: Музична Україна, 1975. С. 19
10. Щуровський Ю. Вибрані твори для фортепіано. Київ: Музична Україна, 1987. С. 49-51

* Ілюстрації згенеровано системою ChatGPT (технологія DALL-E 3) компанії OpenAI

